

En hälsning från oss på

ABRIGO

Rainha
Sílvia

Kära Vänner och Medarbetare!

Framför mig på bordet ligger årsredovisningen för Abrigos olika verksamhetsgrenar; kvinnohälsa, skol- och yrkesundervisning, förskola, dop och gudstjänst, juridisk och social hjälp samt ett växande arbete bland misshandlade kvinnor. Centrum för vår verksamhet är Mödrahemmet. De kvinnor och barn som under en tid av sina liv bor hos oss och delar våra vardagar och söndagar är de som kommer oss närmast. Under förra året fick 113 kvinnor och barn under en längre eller kortare tid härbärge på Abrigo. Abrigo erbjöd nästan 8000 övernattningsnätter, och drygt 25000 måltider för Mödrahemmet och 11000 för förskolebarnen.

Medan jag bläddrar genom pärmen tanker jag på det gångna årets alla möten och samtal. Varje namn representerar ett människoöde, ofta dramatiskt, smärtsamt och tragiskt, men i många fall med en förhoppning om förändring. De flesta av kvinnorna är lågutbildade, hälften har inte ens avslutat mellanstadiet, flera är analfabeter. De kan inte fylla i en blanket, saknar ID-handlingar och vet inte sina rättigheter vilket stryker under utanförskap och social marginalisering. För några år sedan införde det brasilianska parlamentet ett familjebidrag för att hjälpa sina allra fattigaste över svältgränsen, men hur skall en kvinna få del av det om hon inte kan skriva sitt namn på ansökningen?

Av de kvinnor vi förra året skrev in på Abrigo hade 18 under minst sex månader bokstavligen bott på gatan, övergivna av männen som gjort dem gravida, utstötta från sina familjer, försummade av samhället. Social integration är en viktig del av vårt arbete, och det kan bara uppnås av kvinnor som är självständiga, medvetna, välutbildade.

Nästan hälften av kvinnorna hade varit utsatta för övergrepp; slagna av sina män, jagade av narkotikabanditer, föremål för sexuellt våld. Andra bär på traumatiska upplevelser av att ha blivit övergivna som barn och lever i känslan av att vara oönskade. För att kunna gå vidare i livet måste de få hjälp att bearbeta det förflutna. Genom ett generöst stöd från den norska organisationen Lederne, har vi kunnat utveckla vårt arbete inom psykoterapi, och har idag en heltidsanställd psykolog till vår hjälp.

Den 15 oktober kunde man vi i lokaltidningen läsa om en ung kvinna, som sökt hjälp hos kommunens socialtjänst efter att ha blivit misshandlad av sin man. Hon blev körd till sjukhuset för att få sina skador behandlade och därefter till polisstationen för att göra en anmälan. Då hade klockan hunnit bli fem och en trot och uppgiven socialtjänsteman meddelade att man ännu inte lyckats hitta ett tillfälligt boende. "Kom tillbaka i morgon" Kvinnan tog sina barn vid handen och återvände hem. Där väntade hennes man. Han misshandlade henne till döds.

Bakom stängda dörrar

Av de 49 kvinnor som under förra året fick en tillflykt på Abrigo hade tjugo blivit utsatt för våld. Verbalt och emotionellt våld som övergått i fysisk misshandel. Förövarna var i samtliga fall pappor till de barn de förde med sig och till de ännu ofödda.

Våld mot kvinnor får aldrig ursäktas, och måste alltid avslöjas och anmälas. Abrigo stärker nu sina insatser i kampen mot våld i hemmen. Det är en naturlig och viktig utveckling av vårt arbete. I samarbete med polis, domstol och kvinnojouren försöker vi finna utvägar för kvinnor som utsätts för övergrepp i sina hem.

När en misshandlad kvinna kommer till Abrigo får hon först sina skador dokumenterade och undersökta av läkare. Därefter får hon hjälp att göra en polisanmälan. Sedan startar ett återuppbyggnadsarbete där målet är att hjälpa

kvinnorna att bryta upp från destruktiva förhållanden, och söka vägar som leder till liv i trygghet och värdighet. Vi delar inte uppfattningen att kvinnor skall utsättas för sociala experiment med syftet inriktat på återförening.

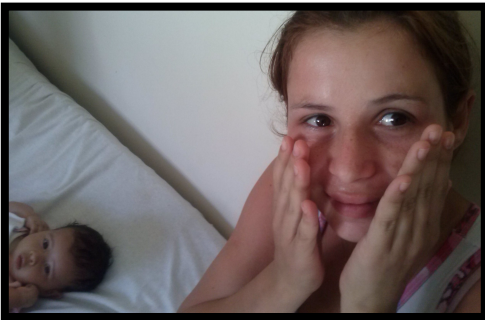
Självständighet är ett nyckelord i Abrigos arbete. För att uppnå självständighet krävs psykoanalytisk hjälp, utbildning, arbete och bostad. En del av rehabiliteringen är att sätta ord till vad man upplevt. Jag lämnar ordet till kvinnorna på Abrigo:

Min man har inget fast arbete, bara extrajobb som gatuförsäljare. Det han får ihop ser han som sina fickpengar och använder till öl med sina kompisar, därför saknar vi ofta pengar till mat. För några veckor sedan fick jag tips om ett jobb i ett snabbköp. Jag gick för en intervju och fick genast fast anställning. Jag blev så glad när jag tänkte på hur vår ekonomi nu skulle bli bättre. När vi satt vid matbordet samma kväll berättade jag den stora nyheten. Då reste han sig och slog mig med knuten näver fyra gånger i ansiktet, sedan grep han tag i min nacke och kastade mig på golvet och började sparka. Jag vet inte hur länge han höll på. Jag förlorade medvetandet. När jag vaknade hörde jag mitt barn gråta. Det var blod över allt, och jag kunde knappt se eftersom mina ögon var som igenmurade. Jag kunde inte gå ut på en vecka. Naturligtvis gick jobbet till någon annan. (T S-a, 20 år, gravid, mamma till ett barn)

Självständighet är en förutsättning för att kvinnor skall kunna bryta upp från våld och förnedring. Hela vårt samhälle måste mobiliseras för att få ett slut på våld i hemmen. Vi har alla en skyldighet att rapportera förnedring av kvinnor.

(Eleonora Menicucci, minister för kvinnofrågor)

Han dricker inte, sköter sitt arbete och är troende. Men det räcker att jag tappar en gaffel i golvet, eller att han blir irriterad över något jag råkar säga. Då slår han mig. Ibland säger han först: Nu går du och ber grannen passa barnen. Sedan sätter han på TV:n på hög volym så att folk inte skall höra hur han misshandlar mig. Därefter kan han falla på knä och be. Alla visste att han slog mig; grannar, släktingar, folk i församlingen. En gång kallade pastorn honom till samtal, och när han kom hem påstod han att jag hade ljugit om honom, och så fick jag mer stryk. Vid ett av sina utbrott

slog han mig så hårt att min arm bröts av. På sjukhuset sa jag att jag råkat falla, men sjuksköterskan såg på mig: Din man slår dig, inte sant? Hon fick mig att göra en polisanmälan. Nu har han gått till Domstolen för att få ensam vårdnad om barnen. Han säger att jag är olämplig som mor, och att han kan erbjuda barnen ett bättre liv eftersom han har arbete och bostad. (V S-s, 22 år, två barn)

"Maria da Penha kallas en lag från 2006, som skärpte straffen för kvinnomisshandel, inrättade polisavdelningar för hjälpsökande

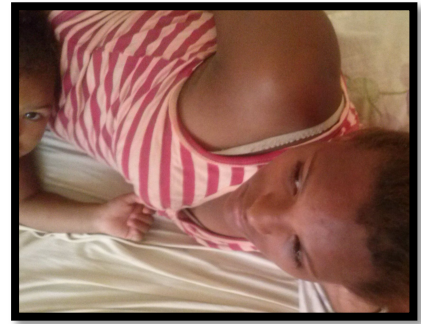
kvinnor, och gör det omöjligt att återkalla anmälningar i misshandelsmål. Lagen fick sitt namn efter en kvinna som, förlamad efter en lång rad ostraffade övergrepp från sin man, startade en kamp för ändrad lagstiftning."

När han slutat misshandeln låste han in mig och gick sin väg. Jag hade fruktansvärt ont och förstod att jag måste försöka ta mig till sjukhuset. Jag lyckades hitta min mobiltelefon och ringde nödnumret. Polisen var framme redan efter tio minuter. De fick bryta upp både ytterdörren och den till sovrummet för att befria mig. De hjälpte mig att göra en polisanmälan, och sedan tog de mig till sjukhuset. När jag två dagar senare blev utskriven hade jag ingenstans att ta vägen. Jag stod utan pengar, bostad och vänner. Min familj bor över tio timmars bussresa härifrån. Under en vecka försökte jag överleva på gatan, sedan gick jag tillbaka. Han sade att jag kunde få återvända om jag bad om förlåtelse, så då fick jag ju lov att göra det. Han sa att det var ett misstag, det som hänt. Men några dagar senare började han slå mig igen. (L M-a, 23 år, gravid)

Första gången han slog mig tog jag med mig barnen och sprang hem till min mamma. Men hon sa, att det är priset man får betala för bostad och försörjning och att jag borde vara tacksam mot Marcos, det är min man, för att min äldste som, som han inte är far till, får bo hos honom. Mina systrar säger samma sak, att det är något man får ta och att de flesta män är sådana. (B B-s, 20 år, mamma till två barn, gravid)

"Våld i hemmet betraktats ofta som något självklart och ofrånkomligt också av de kvinnor som är offer. De skräms till tystnad av traditionen och familjen, av rädsla för hemlöshet och skräcken för att förlora sina barn eller i fruktan över att inte bli trodda och tagna på allvar." (Lindinalda Dalla Costa, åklagare)

Min man var arbetslös och själv var jag gravid i åttonde månaden, så städjobb var inte längre att tänka på. Jag fick gå till mamma och be om hjälp. När jag kom hem var jag trött och satte mig i soffan en stund. Då kom han in och frågade om jag fått några pengar. Sedan gick han fram emot mig och sa: Ge hit dom, grabbarna sitter redan och väntar på mig vid baren. Jag hade sedlarna nedstoppade i min ficka och vägrade. Vi måste ha till mat, sa jag. Då gav han mig en örfil och kastade ner mig på golvet och sparkade på mig. Barnet tänkte jag, jag får inte förlora barnet! Sedan böjde han sig över mig och slet sönder mina jeans för att få tag på pengarna. Han kom tillbaka först nästa morgon, som om ingenting hade hänt. Och sedan slog han mig för att det inte fanns någon mat på bordet. (M C-a, 19 år, gravid)

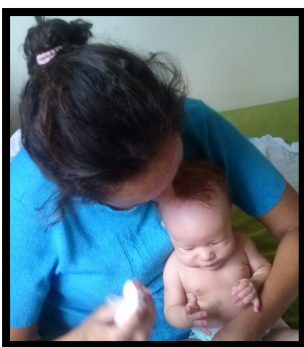
"Förövaren är nästan alltid en make eller pojkvän som inte står ut med tanken att förlora makten i en relation som han anser sig ha rätt att kontrollera." (Wânia Pasinato Izumino, professor vid Sao Paulos universitet)

Jag lyckades slita mig loss och sprang till polisstationen. Polisen, det var en kvinnlig polis, hade just börjat skriva ner min anmälan då han kom in. Han hade följt efter mig och började slå mig inne på polisstationen. De fick kalla på två poliser för att få stopp på honom, och sedan blev han häktad. Men han var ute efter en vecka och det kommer att dröja innan det blir rättegång. Han vet inte var jag finns. Jag och barnen lever nu här under skyddad identitet, (M G-a, 22 år, två barn)

Han ringer ofta, ibland flera gånger om dagen. Jag vet att jag inte borde svara. Han gråter och säger att han saknar mig. Han har lovat att han skall gå till en läkare och söka hjälp, men bara om jag först återvänder till honom. Jag måste visa honom det förtroendet, säger han. Sedan skall han gå i terapi, och börja gå i kyrkan. Så sa han förra gången också, men när jag återvände dröjde det inte mer än några dagar innan han började slå mig igen. Han säger att det skall bli annorlunda den här gången. Jag vill så gärna tro honom. (T. S-s, 22 år, gravid)

"Jag får ofta frågan om vi har problem med män som kommer för att tvinga tillbaka sina kvinnor med våld. Men vårt problem är män som efter årtal av misshandel står och gråter vid porten och säger att allt bara var ett missförstånd." (Monica Garcia, socionom)

Jag visste aldrig när nästa överfall skulle komma. Ibland kunde det gå månader, och det fick mig alltid att hoppas att han hade förändrats. Förra veckan började han misshandla mig igen. Det blev värre än någonsin tidigare. När jag sprang mot dörren kom han efter mig och kastade mig mot diskbänken. Sedan låste han dörren och tog fram en kniv och högg efter mig där jag låg hopkrupen på golvet. Jag var övertygad om att jag skulle dö. Men just då hördes jubel utifrån gatan där folk såg en fotbollsmatch på TV, och då sprang han ut för att få veta vem som hade gjort mål. Jag kan inte hoppas på samma tur näst gång han ger sig på mig. (L. V-a. 20 år, gravid)

"När männen märker att de börjar förlora kontrollen och inte längre kan dominera och kontrollera sina kvinnor tar de till våld. Varje dag dör tio brasilianska kvinnor som följd av misshandel i hemmet." (Lindinalda Dalla Costa, åklagare)

I vår kyrka döptes under året 159 barn, ungdomar och vuxna – det innebär att ett hundratal familjer knutits närmare vårt arbete. Vår närvaro vid människors högtider ger oss större möjligheter att föra deras vardag, i sociala nämnder och inför juridiska myndigheter.

Vår förskola, Creche Isabel, är sedan årsskiftet ett samarbetsprojekt mellan Verksamhetsstiftelsen och Insamlingsstiftelsen Gatubarn. Här får 32 barn en tryggtillvaro i en undervisande och uppfostrande miljö. Närvaro och nytänkande är viktiga inslag i förskolans verksamhet. Det kan få illustreras av följande berättelse från förskolans julfirande. Några månader före jul kom en ung kvinna till Abrigo för att söka en förskoleplats för sin son. Hon berättade hon att hon kom från norra Brasilien, från en stad, vid Amazonflodens mynning, som bär det bibliska namnet Betlehem – på portugisiska Belem. I Belem

har under århundraden samlats folk av många raser, folk och stammar: indianer från det väldiga Amazonas, portugisiska skogsarbetare och japanska köpmän, tyskättade småbrukare från södra Brasilien, och jordlösa lantarbetare.

En tid senare började vi planera för årets julspel. Traditioner är viktiga, så nog skulle det bli Josef och Maria, herdar och änglar och ett barn i en krubba. Men tänk om man kunde göra det på ett nytt sätt! Betlehem, sade någon, vi skulle kunna flytta julberättelsen från Bethlehem i Judéen till Belem i Pará! Hur skulle berättelsen om Jesu födelse bli om vi lät den utspelas i vårt eget land?

En sommarhet decembereftermiddag är kyrkan fylld av förväntansfulla föräldrar. Till tonerna av musik från Amazonas glider en kanot uppför kyrkogången. Det är José, en fattig snickare från en indianby långt upp efter floden som kämpar med vågorna för att ta sig de många dagsresorna ner till Belém, tillsammans med Maria, som hjälper till så gott hon kan trots att hon är gravid. Trötta kommer de fram, och ingen plats finns det för dem ens i det enklaste härbärgat. Till sist blir de visade till en hydda i en kåkstad.

Nu flyttas våra blickar till en skara lantarbetare iförda sina stråhattar. De kommer från O Sertão och sitter och vaktar sina getter i den varma natten, som tusen nätter förut. En av herdarna gäspar stort, en annan gnolar på en visa. Då står plötsligt en ängel framför dem, och han är klädd i indiansk högtidsskrud, och sjunger Gloria, både på portugisiska och på guaraní. Och sedan berättar han för lantarbetarna, som varken ser särskilt förskräckta eller förvånade ut, att nu får de ta sina getter och skynda in i Belem, för där väntar stora nyheter.

Nu vänder vi oss mot dörren. Tre spåmän, klädda i tupi-guaranistammens färger, dansar värdigt fram. De bär på stavar med mystiska tecken som tecken på sin vishet. Stavarna är fyllda med småsten och sand och låter som havsvågor i de vises händer där de ivrigt spanar efter stjärnan. Men trots sin vishet och sina trollstavar kommer de fel och hamnar i huvudstaden Brasilia, övertygade om att de skall finna den nyfödde ledaren i presidentpalatset. Så det är inte undra på att de blir försenade, och att änglar och herdar hinner sjunga ett par sånger till innan de når fram till kåkstaden, och finner hyddan av bambu och palmkvistar och barnet som de letat efter. Och de lämnar genast fram sina presenter från den brasilianska jorden; mandioca, färggranna bomullstyger och glittrande stenar. Och Betlehem i Judeen förenas med Belem de Pará i Brasilien och vi alla förenas i alla tiders och länders mest kända julsång: Noite Feliz, Stilla Natt! Och vid julfesten efteråt får alla barnen fint inslagna paket, gåvor från Vasa församling i Göteborg och från en leksaksaffär i Itaboraí.

Så slutar jag detta årets första rundbrev med ett tack till er alla som genom era gåvor gör vårt arbete möjligt.

Rio de Janeiro, den 2 mars 2013
med hälsningar

Stefan Martinsson
Direktor

Abrigos arbete stöds av

Vill Du veta mer om Abrigo? Välkommen till:

Hindås kyrka och församlingshem, söndag den 10 mars kl 11.00 Gudstjänst och föredrag

Ängelholm, Åvalla församlingsgård, tisdag den 12 mars kl 12

Stockholm, S:t Matteus, söndag den 17 mars kl 11 Gudstjänst och föredrag

Helsingborg, Allhelgonakyrkan i Raus, måndag den 18 mars kl 18.30

Björlanda församlingshem, tisdag den 19 mars kl 11.30

Öxabäcks församlingshem, tisdag den 19 mars kl 18

**Så här enkelt är det att skriva ut
minnesblad!**

Gå till: www.abrigo.se/minnesblad

och följ sedan anvisningarna

Minnesblad kan också beställas genom:

abrigo2000@hotmail.com

Anna Andrén, tel 0340 – 661309,

anna@munet.nu

Ragnhild Johansson, tel: 0524-23005

Ange på inbetalningskortet ”Minnesblad sänt”

Odensåkers kyrka, söndag den 24 mars kl 11

Kinna kyrka och församlingshem, Annandag påsk den 1 april kl 10

Fagereds församlingshem, fredagen den 5 april kl 15

Göteborg, Vasakyrkan, söndag den 7 april kl 11

Breareds församlingshem, tisdag den 9 april kl 12

Redan nu kan Din förening eller församling boka föredrag för tiden 15 september till 30 oktober.

Så här enkelt är det att skriva ut ett minnesblad!

Gå till: www.abrigo.se/minnesblad

och följ sedan anvisningarna

Minnesblad kan också beställas genom:

abrigo2000@hotmail.com

Anna Andrén, tel 0340 – 661309,

anna@munet.nu

Ragnhild Johansson, tel: 0524-23005

Ange på inbetalningskortet ”Minnesblad sänt”

Abriqo Rainha Silvia

Plusgiro 90 40 45 - 2

Bankgiro 904 - 0452

abrigo2000@hotmail.com

www.abrigo.se